

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 152/21
Luksemburgā, 2021. gada 2. septembrī

Spriedums lietā C-180/20
Komisija/Padome

Tiesa atceļ Padomes lēmumus par Partnerības nolīguma ar Armēniju piemērošanu

Tā nospriež, ka, lai gan Partnerības nolīgumā ir saskatāmas atsevišķas saiknes ar KĀDP, tajā ietvertie un ar KĀDP saistītie elementi vai nodomu deklarācijas nav pietiekami, lai veidotu autonomu šī nolīguma sastāvdaļu, kas var būt pamats Padomes akta sadalīšanai divos atsevišķos lēmumos

2017. gada 24. novembrī tika parakstīts Visaptverošs un pastiprināts partnerības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Armēnijas Republiku, no otras puses (turpmāk tekstā – “Partnerības nolīgums ar Armēniju”). Šis nolīgums paredz Partnerības padomes un Partnerības komitejas izveidošanu, kā arī iespēju izveidot apakškomitejas un citas struktūras. Tajā ir arī paredzēts, ka Partnerības padome pieņem savu reglamentu un tajā paredz Partnerības komitejas pienākumus un darba kārtību.

Eiropas Komisija un Eiropas Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos atbilstoši LESD 218. panta 9. punktam 2018. gada 29. novembrī kopīgi pieņēma priekšlikumu Eiropas Savienības Padomes lēmumam par nostāju, kas Savienības vārdā jāpieņem Partnerības padomē attiecībā uz lēmumu pieņemšanu saistībā ar šīs Partnerības padomes, Partnerības komitejas, apakškomiteju vai jebkādu citu specializēto struktūru reglamentiem. Savā grozītajā 2019. gada 19. jūlija priekšlikumā Komisija svītvoja atsauci uz LES 37. pantu, kurš attiecas uz nolīgumu noslēgšanu kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) jomā, kā materiālo juridisko pamatu. Padome sadalīja minēto lēmuma priekšlikumu divos atsevišķos lēmumos. Tādējādi tā pieņēma, pirmkārt, Lēmumu 2020/245, kura mērķis ir nodrošināt Partnerības nolīguma piemērošanu, izņemot tā II sadaļu, un kurš balstīts uz materiālajiem juridiskajiem pamatiem, ko veido LESD 91., 207. un 209. pants transporta, tirdzniecības un attīstības jomā. Otrkārt, tā pieņēma Lēmumu 2020/246, kura mērķis ir nodrošināt šī nolīguma II sadaļas par sadarbību KĀDP jomā piemērošanu un kurš ir balstīts uz materiālo juridisko pamatu, ko veido tikai LES 37. pants. Lēmums 2020/245 tika pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, savukārt Lēmums 2020/246 tika pieņemts vienprātīgi. Komisija Tiesā apstrīdēja Padomes tiesību akta sadalīšanu divos lēmumos, LES 37. panta kā Lēmuma 2020/246 juridiskā pamata izvēli, kā arī no tā izrietošo balsošanas kārtību un līdz ar to lūdza atcelt abus Padomes lēmumus.

Tiesa virspalātas sastāvā atceļ Padomes Lēmumus 2020/245 un 2020/246. Tā nospriež, ka, lai gan Partnerības nolīgumam ir zināma saikne ar KĀDP, tajā ietvertie un ar KĀDP saistītie elementi vai nodomu deklarācijas tomēr nav pietiekami, lai veidotu autonomu šī nolīguma sastāvdaļu, kas varētu pamatot to, ka Lēmums 2020/246 ir balstīts uz LES 37. pantu kā materiālo juridisko pamatu un uz LESD 218. panta 8. punkta otro daļu kā procesuālo juridisko pamatu. Tā arī nospriež, ka šajos apstākļos nav nekāda pamata sadalīt divos lēmumos tiesību aktu par nostāju, kas Savienībai jāpieņem Partnerības padomē, kura izveidota ar Partnerības nolīgumu ar Armēniju.

Tiesas vērtējums

Vispirms Tiesa atgādina, ka saskaņā ar LESD 218. panta 8. punktu Padome parasti pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu un ka vienīgi šīs tiesību normas otrajā daļā minētajos gadījumos tā lemj vienprātīgi. Šādos apstākļos piemērojamā balsošanas kārtība katrā atsevišķā gadījumā ir jānosaka atkarībā no tā, vai uz to attiecas LESD 218. panta 8. punkta otrajā daļā

paredzētie gadījumi, un attiecīgā lēmuma materiālajam juridiskajam pamatam ir jābūt balstītam uz objektīviem elementiem, kurus tiesa var pārbaudīt, tostarp uz šī tiesību akta mērķi un saturu.

Tiesa šajā ziņā atgādina – ja, pārbaudot Savienības tiesību aktu, tiek konstatēts, ka tam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas, no kurām vienu var uzskatīt par galveno vai dominējošo, savukārt otrai ir tikai palīgraksturs, tad šis tiesību akts ir jābalsta tikai uz vienu juridisko pamatu, proti, to, kas atbilst galvenajam vai dominējošajam mērķim vai sastāvdaļai. Šajā lietā, lai gan apstrīdētie lēmumi formāli attiecas uz dažādām Partnerības nolīguma sadaļām, Tiesa norāda, ka joma, kurā tie ietilpst, un tādējādi attiecīgās Savienības ārējās darbības juridiskais pamats ir jāizvērtē, ņemot vērā nolīgumu kopumā, jo šie lēmumi vispārīgi attiecas uz to starptautisko struktūru darbību, kuras izveidotas, pamatojoties uz Partnerības nolīgumu ar Armēniju. Turklāt divu atsevišķu Padomes lēmumu pieņemšana, kuri ir balstīti uz dažādiem juridiskiem pamatiem, bet kuru mērķis ir noteikt vienotu nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz to struktūru darbību, kuras izveidotas ar šo nolīgumu, var tikt attaisnota tikai tad, ja nolīgums, aplūkots kopumā, ietver atsevišķas sastāvdaļas, kas atbilst dažādiem juridiskajiem pamatiem, kuri tiek izmantoti, pieņemot minētos lēmumus.

Šajā ziņā Tiesa uzsver, ka nolīguma kvalificēšana par nolīgumu sadarbības attīstības jomā ir jāveic, ņemot vērā tā pamatmērķi, nevis tā īpašās klauzulas. Lai gan atsevišķi Partnerības nolīguma ar Armēniju II sadaļas noteikumi attiecas uz jautājumiem, kuri var ietilpt KĀDP, un atkārtoti apstiprina pušu vēlmi savstarpēji sadarboties šajā jomā, nolīgumā tomēr šo noteikumu nav daudz un tie būtībā aprobežojas ar programmatiskiem paziņojumiem, kuros ir vienīgi raksturotas starp līgumslēdzējām pusēm esošās attiecības un to kopējie nodomi nākotnē.

Turpinājumā Tiesa attiecībā uz nolīguma mērķiem konstatē, ka tas galvenokārt ir vērst uz sadarbības ar Armēniju transporta, tirdzniecības un attīstības jomā ietvara izveidošanu. Šajā kontekstā Tiesa norāda, ka prasīt, lai nolīgums par sadarbību attīstības jomā tiktu balstīts arī uz citu tiesību normu, nevis to, kas saistīta ar šo politiku, ikreiz, kad tas skar specifisku jomu, praktiski varētu atņemt jēgu LESD 208. pantā paredzētajai kompetencei un procedūrai. Šajā gadījumā, lai gan daži īpaši mērķi, kuri ir vērsti uz politiskā dialoga pastiprināšanu, protams, var tikt saistīti ar KĀDP, Tiesa norāda, ka šo konkrēto mērķu uzskaitījumu nepapildina neviena darbības programma vai konkrēti sadarbības pasākumi, kuri varētu pierādīt, ka KĀDP ir viena no šī paša nolīguma atsevišķām sastāvdaļām, kas nav saistīta ar tirdzniecības un sadarbības attīstības jomā aspektiem.

Visbeidzot, lai gan, nosakot minētā akta juridisko pamatu, var tikt ņemts vērā arī tāds konteksta elements, kāds šajā lietā ir Kalnu Karabahas konflikts, Tiesa konstatē, ka Partnerības nolīgumā ar Armēniju nav paredzēts neviens konkrēts vai specifisks pasākums, lai atrisinātu šo starptautisko drošību apdraudošo situāciju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Tiesa atceļ Lēmumu 2020/246 tādēļ, ka tas kļūdaini ir balstīts uz materiālo juridisko pamatu, ko veido LES 37. pants. Tiesa atceļ arī Lēmumu 2020/245. Proti, no tā preambulas 10. apsvēruma un 1. panta izriet, ka šis lēmums neattiecas uz nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem ar Partnerības nolīgumu ar Armēniju izveidotajā Partnerības padomē, ciktāl šī nostāja attiecas uz šī nolīguma II sadaļas piemērošanu. Taču šajā sadaļā ietvertie noteikumi neveido atsevišķu minētā nolīguma sastāvdaļu, kas liktu Padomei balstīties tostarp uz LES 37. pantu un LESD 218. panta 8. punkta otro daļu, lai noteiktu šo pašu nostāju. Tādēļ nekas neattaisno to, ka Padome no Lēmuma 2020/245 priekšmeta izslēdz attiecīgo nostāju, ciktāl tā attiecas uz šī paša nolīguma II sadaļas piemērošanu, un saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņem atsevišķu lēmumu, kura mērķis ir noteikt minēto nostāju, ciktāl tā attiecas uz šo pašu piemērošanu.

Tomēr Tiesa tiesiskās drošības nolūkā nolēm saglabāt atcelto lēmumu sekas, līdz kamēr Padome pieņems jaunu lēmumu atbilstoši spriedumam.

ATGĀDINĀJUMS. Atcelšanas prasības ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt atcelšanas prasību Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai

iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127